

Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка

Навчально-науковий інститут педагогіки і психології

Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач аспірантури та докторантури

И.А. Чистякова І.А. Чистякова
(підпис) (ініціали та прізвище)

« 13 » Вересня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ІСТОРІЯ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
У СПЕЦІАЛЬНІЙ ОСВІТІ**

Галузь знань **01 Освіта**

Спеціальність **016 Спеціальна освіта**

Освітньо-наукова програма **Спеціальна освіта**

Мова навчання **українська**

Погоджено науковою радою
Сумського державного педагогічного
університету імені А. С. Макаренка
« 16 » Вересня 2021р

Голова
О.Ю. Кудріна Кудріна О. Ю. д.е.н., професор
(підпис) (ПІБ, науковий ступінь, вч. звання)

Розробники:

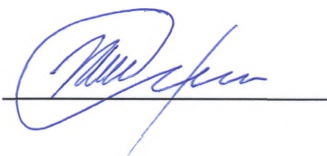
1. Колишкін О. В., канд. пед. наук, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Протокол № 1 від «30» серпня 2021р.

Завідувач кафедри

Дегтяренко Т. М., доктор педагогічних наук, професор

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Доктор філософії (PhD)	Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 120		Рік підготовки:	
		II-й	II-й
		Семестр	
		3-й	3-й
		Лекції	
		16 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	6 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		90 год.	110 год.
		Консультації:	
		год.	год.
Вид контролю: екзамен	Вид контролю: екзамен		

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Навчальний курс «Історія та тенденції розвитку педагогічних досліджень у спеціальній освіті» віднесений до обов'язкової частини навчального плану циклу професійно-орієнтованої підготовки і спрямований на оволодіння майбутніми дефектологами ґрунтовних знань щодо методології наукових досліджень та методики дослідження психолого-педагогічних процесів в роботі з дітьми, що мають порушення психофізичного розвитку.

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни «Історія та тенденції розвитку педагогічних досліджень у спеціальній освіті» є ознайомлення аспірантів із закономірностями розвитку науки, із особливостями організації психолого-педагогічних досліджень, оволодіння аспірантами методологією та методами проведення психолого-педагогічних досліджень у галузі спеціальної освіти.

1.2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Історія та тенденції розвитку педагогічних досліджень у спеціальній освіті» є:

- оволодіння майбутніми викладачами корекційної освіти методикою, методами та прийомами організації наукового педагогічного пошуку;

- ознайомлення аспірантів з основними положеннями та місцем педагогічної науки у розвитку суспільства, закономірностями організації, постановки, проведення і узагальнення результатів психолого-педагогічного дослідження;

- забезпечення міцних знань, умінь і навичок наукової діяльності аспірантів, оволодіння методами наукового пізнання, необхідними при проведенні психолого-педагогічних досліджень у галузі спеціальної освіти. Уміння написати, оформити і захистити дисертаційну роботу.

Відповідно до освітньої програми спеціальності 016 Спеціальна освіта за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти (доктор філософії) у аспірантів необхідно сформувавши програмні, загальні і фахові компетентності, а саме:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати комплексні проблеми у професійній та/або дослідницько-інноваційній діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності:

ЗК 01. Здатність до оволодіння загальнонауковими компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, загального культурного кругозору, здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя в контексті неперервної фахової підготовки, дотримання у фаховій діяльності норм професійної етики, принципів академічної доброчесності, міжкультурної толерантності, керування загальнолюдськими цінностями.

ЗК 02. Здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу, оцінки сучасних наукових досягнень, генерування нових ідей при вирішенні дослідницьких і практичних завдань, володіння креативним способом мислення.

ЗК 05. Здатність працювати в міжнародному контексті, презентувати результати досліджень на всіх рівнях українською та однією з іноземних мов (англійською).

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 03. Здатність до застосування найбільш передових концептуальних знань, новітніх теорій, технологій та методів, необхідних для розв'язання комплексних проблем у сфері спеціальної освіти, інклюзивної освіти.

СК 06. Здатність дотримуватись етики досліджень, оцінювати рівень власної фахової компетенції та підвищувати професійну кваліфікацію у сфері спеціальної та інклюзивної освіти, адаптуватися до змін у професійній діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Історія та тенденції розвитку педагогічних досліджень у спеціальній освіті» (ОК 6) для освітнього ступеня «Доктор філософії (PhD)» спеціальності 016 Спеціальна освіта аспірант повинен

знати:

- значення психолого-педагогічних досліджень для ефективності педагогічної діяльності в галузі спеціальної освіти;
- характер та головні особливості проведення психолого-педагогічного дослідження;
- методологічні та методичні засади психолого-педагогічного дослідження;
- зміст основних методик, що використовуються в психолого-педагогічних дослідженнях;
- зміст та послідовність етапів проведення психолого-педагогічного дослідження;
- особливості використання результатів психолого-педагогічних досліджень в галузі корекційної освіти.

вміти :

- аналізувати та використовувати літературу з питань загальнонаукового та психолого-педагогічного дослідження;
- враховувати основні методологічні вимоги при проведенні науково-педагогічного дослідження;
- збирати анамнестичні дані про фізичний та психічний розвиток дитини;

- користуватися сучасними джерелами наукової інформації;
- використовувати дані досліджень у практичній діяльності;
- вибирати адекватні методи дослідження й застосовувати їх для вивчення педагогічних явищ;
- розробляти програму дослідження згідно з методологічними й методичними підходами;
- здійснювати кількісну й якісну обробку результатів дослідження;
- аналізувати, систематизувати й узагальнювати результати вивчення педагогічних явищ в галузі спеціальної освіти.
- оформляти звіт про проведене психолого-педагогічне дослідження та отримані при цьому результати і сформульовані висновки.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Вивченню навчального курсу передують озброєння студентів знаннями з низки відповідних психолого-педагогічних дисциплін, зокрема: «Філософсько-методологічно-основні наукові дослідження», «Академічна іноземна мова», «Теорія та методика викладання у вищій школі», «Управління науковими проектами», має безпосередній зв'язок із дисциплінами «Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях». Окремі компоненти цього навчального курсу закріплюють процес формування професійних компетентностей майбутніх фахівців в галузі спеціальної освіти зі спеціальних методик викладання предметів виховної та корекційно-реабілітаційної роботи, відповідно до вікових особливостей, типів дизонтогенезу, специфіки організації форм роботи з особами, які мають порушення психофізичного розвитку.

3. Результати навчання за дисципліною

Програмні результати навчання, визначені освітньо-науковою програмою	
РН 1	Формувати системний науковий світогляд, володіти сучасними теоріями і концепціями у галузі Освіта/Педагогіка, зокрема у сфері спеціальної освіти, інклюзивної освіти, професійною етикою, демонструвати загальний культурний кругозір.
РН 2	Застосовувати передові концептуальні та методологічні знання, науково-педагогічні технології, термінологію, історію та сучасний стан розвитку спеціальної освіти, інклюзивної освіти у власних дослідженнях та у викладацькій практиці.

PH 4	Демонструвати дослідницькі навички (започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу), достатні для організації і проведення наукових і прикладних досліджень у сфері спеціальної освіти, інклюзивної освіти, отримання нових знань та/або здійснення інновацій; критично аналізувати й оцінювати результати власних досліджень і інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.
PH 7	Демонструвати навички презентації та оприлюднення результатів наукових досліджень у сфері спеціальної освіти, інклюзивної освіти державною та іноземною (англійською) мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях, вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому.
PH 10	Володіти цілісною системою знань про стан і генезис теорії і практики навчання, виховання, освіти дітей та дорослих з особливими освітніми потребами; здатність переробляти наукові знання і суспільний досвід стосовно до потреб практики освіти дітей і дорослих з особливими освітніми потребами

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90–100	Аспіранти демонструють всебічні знання навчально-програмного матеріалу, розкрили закономірності розвитку науки, особливості організації, методологію та методи проведення психолого-педагогічних досліджень у галузі спеціальної освіти, дали повну і точну відповідь на питання.
82–89	Аспіранти демонструють систематичні знання навчально-програмного матеріалу, здатність застосовувати базові педагогічні знання в практичній діяльності: розкрили методологічні та методичні засади, зміст основних методик, послідовність етапів проведення психолого-педагогічного дослідження та особливості використання його результатів в галузі спеціальної освіти, але допускають деякі погрішності, неточності при відповіді на питання.
74–81	Аспіранти демонструють систематичні знання навчально-програмного матеріалу, здатність застосовувати базові педагогічні знання в практичній діяльності: розкрили методологічні та методичні засади, зміст основних

	методик, послідовність етапів проведення психолого-педагогічного дослідження, але не зовсім повно висвітлюють зміст питання.
64–73	Аспіранти демонструють розуміння основного навчально-програмного матеріалу, але припустилися суттєвих помилок при відповіді на питання.
60–63	Аспірантивиявляють задовільний рівень професійної компетентності, демонструють розуміння основного навчально-програмного матеріалу, але припустилися грубих помилок при відповіді на питання.
35–59	У аспірантів виявлені суттєві прогалини у знаннях, низький рівень загальної підготовки з дисципліни, наявні грубі помилки.
0–34	Аспіранти, які не володіють навчальним матеріалом, необхідним обсягом знань про сутність, специфіку та досвід навчальної діяльності

Розподіл балів

Поточний контроль														Разом	Сума	Підсумковий (екз.)	Загальна сума
РОЗДІЛ 1				РОЗДІЛ 2					РОЗДІЛ 3								
25				25					25					50	75	25	100
T 1.1.	T 1.2.	T 1.3.	T 1.4.	T 2.1.	T 2.2.	T 2.3.	T 2.4.	T 2.5.	T 3.1.	T 3.2.	T 3.3.	T 3.4.	T 3.5.				
Поточний контроль														25	75	25	100
5	5	10	–	5	5	5	5	–	5	5	–	–	–				
Контроль самостійної роботи														25	75	25	100
–	–	–	5	–	–	–	–	5	–	–	5	5	5				

T 1.1, T 1.2 ... T 2.4 – теми розділів

Відповідно до «Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка», ухваленого рішенням вченої ради університету (протокол №10 від 27 квітня 2020 р.), затвердженого наказом №178 від 27 квітня 2020 р. при оцінюванні результатів навчання з дисципліни «Історія та тенденції розвитку педагогічних досліджень у спеціальній освіті» можливе перерахування балів за результатами неформальної та/або інформальної фахової активності студентів (сертифікована

участь в конференціях, тренінгах, написання статей, участь в конкурсах студентських робіт, олімпіадах, тощо), що за тематикою, обсягом і змістом відповідають навчальній дисципліні.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90–100	A	відмінно
82–89	B	добре
74–81	C	
64–73	D	задовільно
60–63	E	
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

1. Усна відповідь.
2. Виконання практичного завдання.
3. Виконання самостійної роботи.
4. Підсумкова оцінка з кожної теми виставляється за середнім арифметичним показником (балом).
5. Підсумковий контроль.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – екзамен. Підсумковий контроль проводиться у формі усного опитування за програмою даної навчальної дисципліни, яке складається із 60 питань, або – письмового тестування за програмою даної навчальної дисципліни, яке складається із 25 питань у I варіанті і 10 письмових питань у II варіанті.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ I. НАУКА І НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Тема 1.1. Наука як система знань.

Загальні особливості науки, як сфери дослідницької діяльності. Наука як соціальний інститут. Класифікація наук. Історичні етапи розвитку науки. Поняття, цілі і функції науки. Структурні елементи науки, їх характеристика. Наукове дослідження – основна форма розвитку науки. Сучасні наукові пріоритети України.

Тема 1.2. Методологія наукових досліджень.

Методологія науки. Методологічні основи наукового дослідження. Наукознавство. Методологія теоретичних досліджень. Методологія

експериментальних досліджень. Методи наукового пізнання. Уявлення про метод як засіб пізнання. Ознаки і принципи визначення системи. Класифікація систем. Методологічні основи системного дослідження.

Тема 1.3. Загальні особливості структури психолого-педагогічного дослідження та етапи його проведення.

Особливості психолого-педагогічного дослідження. Головні критерії ефективності психолого-педагогічного дослідження. Вимоги до здійснення психолого-педагогічних досліджень. Етичні принципи здійснення психолого-педагогічного дослідження. Етапи виконання науково-дослідної роботи. Термінологічно-категоріальний апарат дослідження. Формулювання мети і завдань дослідження. Концепція науково-педагогічного дослідження. Об'єкт та предмет дослідження. Новизна дослідження. Практична значущість. Програма науково-педагогічного дослідження.

Тема 1.4. Організація науково-дослідної роботи в Україні.

Історія української науки. Історичні витоки і передумови української науки. Розвиток науки в Київській Русі. Піднесення наукових досліджень в Україні у XVIII столітті. Наука України XIX-XX століть. Сучасні наукові пріоритети України.

РОЗДІЛ II. МЕТОДИ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Тема 2.1. Методи психолого-педагогічних досліджень у галузі спеціальної освіти.

Методи науково-педагогічних досліджень. Поняття методу, техніки, методики, процедури дослідження. Класифікація методів, що використовуються у психолого-педагогічних дослідженнях. Традиційно-педагогічні методи. Види теоретичних методів дослідження та їх характеристика: індукція та дедукція, аналіз і синтез, порівняння і класифікація, абстрагування та конкретизація. Поняття про модель та моделювання. Призначення моделей у науковому дослідженні. Емпіричні методи науково-педагогічних досліджень. Методи вивчення колективних явищ.

Тема 2.2. Метод спостереження та метод опитування в психолого-педагогічному дослідженні.

Педагогічне спостереження, його сутність та головні ознаки. Проблеми організації педагогічного спостереження. Класифікація видів спостереження: спостереження безпосереднє та опосередковане; спостереження причетне та непричетне; спостереження довготривале та короткочасне. Опитування – як один із поширених емпіричних методів дослідження. Підготовка та проведення опитування. Бесіда як різновид опитувальних методів. Роль опитувань у зборі первинної соціальної інформації. Анкетування, як метод дослідження.

Тема 2.3. Педагогічна діагностика та її використання в психолого-педагогічному дослідженні.

Педагогічна діагностика та її науково-педагогічне значення. Функції педагогічної діагностики. Методики вивчення успішності навчання. Психолого-педагогічні методики та їх значення в педагогічній діагностиці. Операційні індикатори мотивації навчання. Діагностичні засоби визначення мотивації навчання та їх використання в науково-педагогічних дослідженнях: інтерв'ю та анкетування; особистісні опитувальники; експертні оцінки; проєктивні тести. Методики вивчення рівня домагань та їх особливості. Діагностика професійного самовизначення.

Тема 2.4. Проблема вимірювання та вибору шкал в психолого-педагогічних дослідженнях.

Використання методу вимірювання у педагогічних дослідженнях. Сутність педагогічного експерименту. Методичні критерії якості вимірювання в науково-педагогічних дослідженнях. Поняття реєстрації, ранжування та шкалування. Основні типи шкал. Спеціальні вимірювальні шкали.

Тема 2.5. Пошук наукової інформації у мережі Інтернет.

Інформаційний пошук. Стратегії інформаційного пошуку. Сутність та види інформації. Пошукові системи. Загальні відомості про інформацію. Роль інформації у науковій діяльності. Друковані носії інформації. Носії і засоби поширення інформації на основі комп'ютерної техніки.

РОЗДІЛ III. ВПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ГАЛУЗІ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Тема 3.1. Науковий експеримент.

Сутність і види експерименту. Планування експерименту (постановка задач, вибір необхідного числа експериментальних факторів, вибірка, визначення тривалості, фіксування даних). Програма і методика експерименту. Об'єм вибірки. Репрезентативність вибірки. Генеральна сукупність. Педагогічний експеримент, його сутність, структура та обмеження. Природний та лабораторний педагогічний експеримент. Констатувальний, пошуковий та формувальний види педагогічного експерименту. Паралельний та послідовний види педагогічного експерименту. Математичне супроводження експерименту.

Тема 3.2. Особливості підготовки дисертаційного дослідження.

Титульний аркуш. Вимоги до структурних елементів основної частини. Вимоги до викладу тексту дисертаційної роботи. Висновки. Вимоги до додатків. Форми завершення наукових досліджень у галузі спеціальної освіти. Дисертаційна робота як кваліфікаційне дослідження. Оформлення документів на дисертаційну роботу. Етапи написання. Підготовка до захисту дисертаційної роботи. Повідомлення про основні результати наукового дослідження. Характерні недоліки при виконанні дисертаційної роботи.

Тема 3.3. Обробка та інтерпретація результатів наукового дослідження.

Форми узагальнення результатів наукових досліджень: усний виклад, тези доповіді, наукова стаття, дисертаційна робота. Вимоги до їх змісту та оформлення. Методи зведення й обробки результатів експериментальних

досліджень: статистичні, графічні й табличні. Групування та графічна обробка даних (зведення даних, способи групування, таблиці, діаграми, графіки). Правила оформлення літературних джерел. Електронні ресурси. Вимоги до оформлення наукових праць. Виразність і мова тексту наукової праці. Завершення і представлення результатів наукового дослідження. Вибір форми представлення результатів наукового дослідження. Рецензування завершеної наукової роботи. Підготовка до захисту та захист наукової роботи. Підготовка результатів дослідження до впровадження у практику.

Тема 3.4. Технологія роботи з науковою інформацією.

Накопичення наукових фактів у процесі дослідження. Вибір напрямку дослідження. Вивчення матеріалів. Відбір наукових фактів. Психофізіологічні та соціально-психологічні особливості людини, що забезпечують успіх праці у дослідницькій роботі. Етичні принципи здійснення науково-педагогічного дослідження.

Тема 3.5. Системний підхід у наукових дослідженнях.

Системний підхід і системний аналіз. Загальні відомості про систему. Зв'язки між елементами системи. Структура, характеристики та властивості систем. Визначення системного підходу. Вплив системного підходу на послідовність наукового дослідження. Особливості прояву системного аналізу у науковому дослідженні.

6.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.роб.		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.роб.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
РОЗДІЛ І. НАУКА І НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ												
Тема 1.1. Наука як система знань	3	2	1	–	–	–	10	–	–	–	–	10
Тема 1.2. Методологія наукових досліджень	4	2	2	–	–	–	1	0,5	0,5	–	–	–
Тема 1.3. Загальні особливості структури психолого-педагогічного дослідження та етапи його проведення	3	2	1	–	–	–	1	0,5	0,5	–	–	–
Тема 1.4. Організація науково-дослідної роботи в Україні	20	–	–	–	–	20	20	–	–	–	–	20
Разом за розділом І	30	6	4	–	–	20	32	1	1	–	–	30
РОЗДІЛ ІІ. МЕТОДИ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ												
Тема 2.1. Методи психолого-педагогічних досліджень у галузі спеціальної освіти	4	2	2	–	–	–	1,5	0,5	1	–	–	–
Тема 2.2. Метод спостереження та метод опитування в психолого-педагогічному дослідженні	2	1	1	–	–	–	1,5	0,5	1	–	–	–
Тема 2.3. Педагогічна діагностика та її використання в психолого-педагогічному дослідженні	4	2	2	–	–	–	1	0,5	0,5	–	–	–
Тема 2.4. Проблема вимірювання та вибору шкал в науково-педагогічних дослідженнях	2	1	1	–	–	–	1	0,5	0,5	–	–	–
Тема 2.5. Пошук наукової інформації у мережі Інтернет	20	–	–	–	–	20	20	–	–	–	–	20
Разом за розділом ІІ	32	6	6	–	–	20	25	2	3	–	–	20
РОЗДІЛ ІІІ. ВПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ГАЛУЗІ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ												
Тема 3.1. Науковий експеримент	4	2	2	–	–	–	1,5	0,5	1	–	–	–
Тема 3.2. Особливості підготовки дисертаційного дослідження	4	2	2	–	–	–	1,5	0,5	1	–	–	–
Тема 3.3. Обробка та інтерпретація результатів наукового дослідження	20	–	–	–	–	20	20	–	–	–	–	20

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 3.4.Технологія роботи з науковою інформацією	20	–	–	–	–	20	20	–	–	–	–	20
Тема 3.5.Системний підхід у наукових дослідженнях	10	–	–	–	–	10	10	–	–	–	–	20
Разом за розділом III	58	4	4	–	–	50	63	1	2	–	–	60
Усього годин	120	16	14	–	–	90	120	4	6	–	–	110

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Наука як система знань	2	–
2	Методологія наукових досліджень	2	0,5
3	Загальні особливості структури психолого-педагогічного дослідження та етапи його проведення	2	0,5
4	Методи психолого-педагогічних досліджень у галузі корекційної освіти	2	0,5
5	Метод спостереження та метод опитування в психолого-педагогічному дослідженні	1	0,5
6	Педагогічна діагностика та її використання в психолого-педагогічному дослідженні	2	0,5
7	Проблема вимірювання та вибору шкал в науково-педагогічних дослідженнях	1	0,5
8	Науковий експеримент	2	0,5
9	Особливості підготовки магістерської роботи	2	0,5
	Разом	16	4

Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Наука як система знань	1	–
2	Методологія наукових досліджень	2	0,5
3	Загальні особливості структури психолого-педагогічного дослідження та етапи його проведення	1	0,5
4	Методи психолого-педагогічних досліджень у галузі корекційної освіти	2	1
5	Метод спостереження та метод опитування в психолого-педагогічному дослідженні	1	1
6	Педагогічна діагностика та її використання в психолого-педагогічному дослідженні	2	0,5
7	Проблема вимірювання та вибору шкал в науково-педагогічних дослідженнях	1	0,5
8	Науковий експеримент	2	1
9	Особливості підготовки магістерської роботи	2	1
	Разом	14	6

Теми лабораторних занять: не заплановано

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Наука як система знань	–	10
2	Організація науково-дослідної роботи в Україні	20	20
3	Метод спостереження та метод опитування в психолого-педагогічному дослідженні	–	–
4	Педагогічна діагностика та її використання в психолого-педагогічному дослідженні	–	–
5	Проблема вимірювання та вибору шкал в науково-педагогічних дослідженнях	–	–
	Пошук наукової інформації у мережі Інтернет	20	20
6	Особливості підготовки магістерської роботи	–	–
7	Обробка та інтерпретація результатів наукового дослідження	20	20
8	Технологія роботи з науковою інформацією	20	20
9	Системний підхід у наукових дослідженнях	10	20
	Разом	90	110

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження : методологічні поради молодим науковцям. К.-Вінниця : Планер, 2010. 308 с.
2. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. К. : Слово, 2009. 240 с.
3. Колишкін О. В. Корекційна освіта : вступ до спеціальності : навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2013. 392 с.
4. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. К. : Кондор, 2009. 206 с.
5. Науково-дослідна робота в закладах освіти : метод. посіб. /укл. Ю. О. Туранов, В. І. Уруський. Тернопіль: Астон, 2001. 138 с.
6. Основи методології та організації наукових досліджень : навч. посіб. / за ред. А. Є. Конверського. К. : Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
7. Романчиков В. І. Основи наукових досліджень : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2007. 254 с.
8. Сидоренко В. К., Дмитренко П. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. для вищих пед. закл. Освіти. К. : РННЦ „ДІНІТ”, 2000. 260 с.
9. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень : підруч. К. : Знання, 2005. 309 с.
10. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підруч. 6-те вид., переробл. і доповн. К. : Знання, 2008. 310 с.

Додаткові:

1. Бабанский Ю. К. Методология и методика научногo поиска. Избр. педагогическиe труды. М.: Педагогика, 1989. С. 435–565.
2. Білуха М. Т. Основи наукових досліджень : підруч. К. : Вища школа, 1997. 214 с.
3. Введение в научное исследование по педагогике / под ред. В. И. Журавлева. М.: Педагогика, 1988. 237 с.
4. Граничина О. А. Статистические методы психолого-педагогических исследований : учеб. пособ. С-Пб. : РГПУ имени А. И. Герцена, 2002. 48 с.
5. Дегтяренко Т. М. Концепція соціодинаміки корекційно- реабілітаційної діяльності. *Особлива дитина : навчання і виховання*. 2015. № 2. С. 11–21.
6. Дегтяренко Т. М. Модифікація професійної підготовки фахівців у контексті модернізації системи спеціальної освіти. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології* : наук. журнал / голов. ред. : А. А. Сбруєва. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка. № 3 (47), 2015. С. 3–10.
7. Загвязинский В. И., Атаханов Р. М. Методология и методы психолого-педагогического исследования. 2-е изд. М.: Академия, 2005. 208 с.

8. Кожухова Т. В. Основи психолого-педагогічного дослідження. Х. : Золоті сторінки, 2002. 240 с.
9. Колесников О. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. 2-ге вид., випр. та доповн. К. : Центр учбової літератури, 2011. 144 с.
10. Колишкін О. В. Педагогічна деонтологія вчителя-дефектолога. *Педагогічні науки* : зб. наук. праць / [за заг. ред. професора А. А. Сбруєвої]. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2014. С. 429–437.
11. Колишкін О. В. Соціалізація осіб з порушеннями слуху засобами фізичного виховання. *Педагогічні науки* : зб. наук праць. Херсон : ХДУ, 2017. № 73. С. 21–25.
12. Колишкін О. В. Історичні аспекти розвитку адаптивної фізичної культури для осіб із розумовою відсталістю. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)* / зб. наук. праць : вип. 12/ за ред. О. В. Гаврилова, В. М. Синьова. Кам'янець-Подільський : ПП Медобори–2006, 2018. С. 151–159.
13. Колишкін О. В. Педагогічні аспекти розвитку рухової сфери осіб із сенсорними порушеннями засоба адаптивної фізичної культури. *Корекційно-реабілітаційна діяльність у сучасному освітньому просторі* : монографія / під заг. ред. Боряк О. В., Дегтяренко Т. М. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. С. 26–54.
14. Кринецький І. І. Основы научных исследований. К.-Одесса : Вища школа, 1981. 208 с.
15. Кузнецов И. Н. Научное исследование : методика проведения и оформление. М. : Дашков, 2004. 432 с.
16. Кустовська О. В. Методологія системного підходу та наукових досліджень : курс лекцій. Тернопіль : Економічна думка, 2005. 124 с.
17. Кушнер Ю. З. Методология и методы педагогических исследований : учеб.-метод. пособ. Могилев : МГУ имени А. А. Кулешова, 2001. 112 с.
18. Кэмпбелл Д. Модели экспериментов в социальной психологии и прикладных исследованиях / Д. Кэмпбелл. М. : Прогресс, 1980. 391 с.
19. Лаврентьева Г. П., Шишкіна М. П. Методичні рекомендації з організації та проведення науково-педагогічного експерименту. К. : ІЗМН, 2007. 72 с.
20. Лесін В. М. Як працювати з книгою : метод. посіб. К. : Вища школа, 1989. 71 с.
21. Лудченко О. А., Лудченко Я. О. Основы научных исследований : учеб. пособ. К. : Знання, 2000. 114 с.
22. Максименко С. Д. Теорія і практика психолого-педагогічного дослідження. К., 1990. 239 с.
23. Медвідь Л. А. Історія національної освіти і педагогічної думки в Україні : навч. посіб. К. : Вікар, 2003. 335 с.
24. Методичні рекомендації до написання наукової праці / укл. В. В. Васильєв. Дніпропетровськ: ДДУ, 2000. 26 с.
25. Моргунов В. Ф., Тітов І. Г. Основи психологічної діагностики: навч. посіб. К. : Слово, 2009. 464 с.

26. Морозов С. М. Засоби контролю діагностичних якостей психологічних тестів : навч. посіб. К. : ІСДО. 1994. 68 с.
27. Ніколаї Г. Ю. Методологія та технологія науково-педагогічних досліджень. Суми: СДПУ імені А. С. Макаренка, 1999. 106 с.
28. Образцов П. И. Методы и методология психолого-педагогического исследования. М., 2004. 272 с.
29. Основы научных исследований: учеб. для техн. Вузов/ В. И. Крутов, И. М. Грушко, В. В. Попов и др. / под ред. В. И. Крутова, В. В. Попова. М.: Высшая школа, 1989. 400 с.
30. Рудницька О. П., Болгарський А. Г., Свистельнікова Т. Ю. Основи педагогічних досліджень. К., 1998. 143 с.
31. Соловйов С. М. Основи наукових досліджень : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2007. 176 с.
32. Стрельский В. И. Основы научно-исследовательской работы студентов : учеб. пособ. для ист. фак. вузов. К. : Вища школа, 1981. 151 с.
33. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень : навч. посіб. К. : Слово, 2004. 240 с.
34. Цехмістрова Г. С., Фоменко Н. А. Управління в освіті та педагогічна діагностика : навч. посіб. К. : Слово, 2005. 280 с.
35. Черепанов В. С. Экспертные оценки в педагогических исследованиях. М. : Педагогика, 1989. 152 с.
36. Ярмаченко М. Д. Важливий етап у розвитку педагогічної науки. *Вісник АПН України*. 1993. № 1. С. 4–6.

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. Ілюстративний навчальний матеріал.
2. Навчально-методичні посібники.
3. Плани семінарських і практичних занять, які містять методичні рекомендації щодо підготовки до занять за даною навчальною дисципліною.
4. Наочні відео демонстрації.

Інформаційні ресурси:

1. <http://www.psychlist.net/index.html>
2. <http://www.ido.edu.ru/ffec/psych/psych.html>
3. <http://www.vusnet.ru/biblio/archive>
4. <http://www.apa.org/ethics/code2002.html>
5. <http://www.vanguard.edu>
6. <http://www.socialpsychology.org>
7. <http://www.psywww.com>
8. <http://www.psywww.com/resource/bytopic/testing>
9. <http://www.du.edu/psychology/methods/experiments>
10. <http://www.du.edu/psychology/methods/concepts>
11. <http://psychexps.olemiss.edu>
12. <http://www.psychologie.unizh.ch>
13. <http://www.ijis.net>
14. <http://www.mpr-online.de>
15. <http://interstat.statjournals.net>